МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

«Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю Е2 «Екологія»

галузі знань Е «Природничі науки, математика та статистика»

освітня кваліфікація Бакалавр з екології

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради
_____ Леонід КЛИМЕНКО
(протокол № ___ від «___» _____ 2025 року)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2025 року
(наказ №___від «____»_____2025 року)

Миколаїв – 2025 рік

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньої програми
«Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	Е «Природничі науки, математика та статистика»
Спеціальність	Е2 «Екологія»
Освітня кваліфікація	Бакалавр з екології
Обсяг	240 кредитів ЄКТС
Термін навчання	3 роки 10 місяців

Керівник закладу розробника В.о. ректора ЧНУ імені Петра Могили _____Леонід КЛИМЕНКО «___»_____2025 року	Гарант освітньої програми, кандидат географічних наук, доцент _____Лариса ПАТРУШЕВА «____»_____2025 року
ПОГОДЖУЮ Перший проректор ЧНУ імені Петра Могили _____Юрій КОТЛЯР «____»_____2025 року	ПОГОДЖУЮ Директор ННМІ ЧНУ імені Петра Могили _____Олена КУЗНЕЦОВА «____»_____2025 року
ПОГОДЖУЮ Начальник НМВ ЧНУ імені Петра Могили _____Євгенія ПОСТИКІНА «____»_____2025 року	ПОГОДЖУЮ Завідувач кафедри екології ЧНУ імені Петра Могили _____Людмила ГРИГОР'ЄВА «____»_____2025 року

ПЕРЕДМОВА

Освітня програма (ОП) «Екологія, **охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування**» підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю Е2 «Екологія» галузі знань Е «Природничі науки, математика та статистика» обсягом 240 кредитів ЄКТС з терміном навчання 3 роки 10 місяців необхідна для здобуття відповідного ступеня вищої освіти «Бакалавр» кваліфікації «Бакалавр з екології».

В ОП наведено мету та характеристику освітньої програми, професійні назви робіт для працевлаштування випускників та можливості для продовження навчання; підходи, методи та технології викладання та оцінювання; перелік компетентностей випускника; програмні результати навчання; ресурсне забезпечення реалізації програми та відомості щодо академічної мобільності програми.

Наведено обов'язкові та вибіркові компоненти ОП, структурно-логічна схема ОП; описано форми атестації здобувачів вищої освіти; матриця відповідності програмних компетентностей випускника компонентам ОП та матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами ОП.

ОП розроблено робочою групою у складі:

- Патрушева Лариса Іванівна – кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри екології ЧНУ імені Петра Могили (гарант освітньої програми);
- Григор'єва Людмила Іванівна – доктор біологічних наук, професор, завідувачка кафедри екології ЧНУ імені Петра Могили;

- Мітрясова Олена Петрівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри екології ЧНУ імені Петра Могили, керівник робочої групи (гарант освітньої програми);
- Алексєєва Анна Олександрівна – кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри екології ЧНУ імені Петра Могили;
- Крисінська Діана Олександрівна – кандидат технічних наук, доцент бвз кафедри екології ЧНУ імені Петра Могили;
- Смирнов Віктор Миколайович - кандидат геологічних наук, доцент, завідувач екологічної лабораторії ТОВ “Океан” (представник роботодавця),
- ……..- (представник здобувачів ВО)

На розроблену ОП отримано рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1) управління екології та природних ресурсів Миколаївської ОВА – підписала начальник управління Олександра ЄФИМЕНКО;

2) НПП «Бузький Гард» – підписав в.о. директора Владислав АРТАМОНОВ;

3) Прешовський університет у Прешові, Словаччина – підписав доцент кафедри екології Руслан МАРІЙЧУК;

4) Регіональний офіс водних ресурсів у Миколаївській області – підписала начальник Наталія ЖАДАН.

Освітню програму «Екологія **охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування**» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю Е2 «Екологія» галузі знань Е «Природничі науки, математика та статистика» розроблено згідно з чинними міжнародними та національними нормативно-правовими документами та методичними рекомендаціями.

1. Профіль освітньо-професійної програми «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» зі спеціальності Е2 «Екологія»

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Чорноморський національний університет імені Петра Могили, навчально-науковий медичний інститут, кафедра екології.
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригінал	Бакалавр з екології
Офіційна назва освітньої програми	Екологія, **охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування**
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ -EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Умови вступу визначаються «Правилами прийому на навчання до Чорноморського національного університету імені Петра Могили», затвердженими ректором та схваленими Вченою радою ЧНУ імені Петра Могили.
Мова(и) викладання	Українська, англійська
Термін дії освітньої програми	5 років або до її наступного планового оновлення
Інтернет адреса постійного розміщення	https://chmnu.edu.ua/training-information-base-medical/
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня шляхом формування комплексу знань, умінь та практичних навичок, необхідних для застосування в професійній діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування. Програма спрямована на підготовку	

фахівців, здатних здійснювати оцінювання стану навколишнього природного середовища, аналізувати екологічні процеси, брати участь у розробленні та реалізації природоохоронних заходів, виконувати екологічний моніторинг та дотримуватися вимог екологічної безпеки у межах професійної компетентності. Важливою складовою мети є формування загальних і фахових компетентностей, що забезпечують готовність випускників до подальшого навчання, професійної діяльності та конкурентоспроможність на ринку праці.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	Галузь знань Е «Природничі науки, математика та статистика» Спеціальність Е2 «Екологія» *Об'єкт:* структура та функціональні компоненти екосистем різного рівня та походження; антропогенний вплив на довкілля та оптимізація природокористування. *Ціль навчання:* формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування. *Теоретичний зміст предметної області:* сучасні концепції екології, сталого природокористування, екологічного менеджменту та моніторингу довкілля; принципи інтеграції екологічних знань із природничими, технічними та соціальними науками для прийняття управлінських рішень. *Методи, методики та технології.* Здобувач має оволодіти методами збирання, обробки та інтерпретації результатів екологічних досліджень. *Інструменти та обладнання:* обладнання, устаткування та програмне забезпечення, необхідне для натурних, лабораторних та дистанційних досліджень будови та властивостей екологічних систем різного рівня та походження.
Орієнтація освітньої програми	Освітня
Основний фокус освітньої програми	Освітня програма готує екологів для управління екологічною безпекою та ресурсами, зосереджуючись на системному аналізі та моделюванні, оцінці ризиків, моніторингу довкілля та розробці політики раціонального природокористування відповідно до європейських вимог сталого розвитку. *Ключові слова:* екологія; охорона навколишнього середовища; раціональне природокористування

Особливості освітньої програми	Освітня програма має прикладний характер і спрямована на підготовку бакалаврів екології з базовими компетентностями у сфері оцінювання стану довкілля, аналізу екологічних процесів та раціонального природокористування. Програма передбачає формування практичних навичок екологічного моніторингу й роботи з екологічними даними, зокрема із застосуванням геоінформаційних систем. Випускники підготовлені до практичної професійної діяльності та подальшого навчання. Програма є мобільною з програмою подвійних дипломів 2Д з європейськими вищими навчальними закладами. Рекомендується мобільність за програмою Еразмус+.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
	Бакалавр екології (спеціалізація «Екологія») придатний до виконання професійної діяльності відповідно до Національного класифікатора України «Класифікатор професій» (ДК 003:2010) (Класифікатор професій зі змінами, затвердженими наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 30 листопада 2017 року № 1744, з урахуванням змін, внесених у 2018–2024 роках), у тому числі з урахуванням Додатку Б (алфавітного покажчика професійних назв робіт), і може обіймати первинні та організаційні посади за такими професійними назвами робіт: – еколог (2211.2); – технік-еколог (3211); – інспектор з охорони навколишнього природного середовища (3212); – лаборант у галузі біологічних досліджень (3212); – інспектор з охорони природно-заповідного фонду (3439); – організатор природокористування (3439). Професійна діяльність випускників узгоджується з International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08) та відповідає узагальненим міжнародним професійним групам 2 (Professionals) та 3 (Technicians and Associate Professionals) у сфері охорони навколишнього природного середовища та природокористування.

Подальше навчання	Бакалавр зі спеціальності «Екологія» має право продовжити навчання за програмою другого освітнього рівня (магістр) вищої освіти за спорідненою спеціальністю та за іншими спеціальностями в Україні та за кордоном. Набуття інших кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Навчання студентсько-центроване, особистісно-орієнтоване, самонавчання. Розв'язання ситуаційних завдань та міждисциплінарні семінари розвивають комунікативні навички й уміння працювати в команді. Методи викладання визначаються формами навчання (очне, заочне, дистанційне навчання): лекції; семінари (навчання в невеликих групах); консультації; наукові семінари; практикуми або тренінги; практичні заняття в групі; заняття з розв'язання проблем; лабораторні заняття; практика; практика на робочому місці (виробнича практика); технології дистанційного навчання на основі Moodle.
Оцінювання	Контроль знань та умінь студентів здійснюється у формі поточного та підсумкового контролю (екзамен, диференційований залік, залік, атестація) – визначені у «Положенні про порядок і методику проведення заліків та екзаменів у ЧНУ ім. Петра Могили». Підсумкові семестрові оцінки виставляються за шкалою ECTS (від A до F) та за національною шкалою: для екзаменів – відмінно / добре / задовільно / незадовільно; для заліків – зараховано / незараховано. Навчальним планом передбачені екзамени, заліки, практики та підсумкова атестація – захист кваліфікаційної роботи магістра.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	

К01	Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.
К02	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
К03	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
К04	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
К05	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
К06	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
К07	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
К08	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
К09	Здатність працювати в команді
К10	Навички міжособистісної взаємодії.
К11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт
К12	Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
К13	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	
К14	Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.
К15	Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук.
К16	Розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук.
К17	Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства.
К18	Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов’язаних з виробничою діяльністю.
К19	Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління.
К20	Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища.
К21	Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.
К22	Здатність до участі в розробці системи управління та поводження з відходами виробництва та споживання.
К23	Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень.
К24	Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.
К25	Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.

К26	Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами.
7 – Програмні результати навчання	
ПР01	Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.
ПР02	Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.
ПР03	Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.
ПР04	Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки.
ПР05	Знати концептуальні основи моніторингу та нормування антропогенного навантаження на довкілля.
ПР06	Виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття.
ПР07	Розв’язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду.
ПР08	Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.
ПР09	Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.
ПР10	Уміти застосовувати програмні засоби, ГІС-технології та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення екологічних досліджень.
ПР11	Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище.

ПР12	Брати участь у розробці та реалізації проектів, направлених на оптимальне управління та поводження з виробничими та муніципальними відходами.
ПР13	Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.
ПР14	Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення
ПР15	Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів.
ПР16	Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі.
ПР17	Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.
ПР18	Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.
ПР19	Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.
ПР20	Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.
ПР21	Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.
ПР22	Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля.
ПР23	Демонструвати навички впровадження природоохоронних заходів та проектів.
ПР24	Розуміти і реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного

	демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ПР25	Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Усі науково-педагогічні працівники, що забезпечують освітньо-професійну програму за кваліфікацією відповідають профілю і напряму дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж науково-педагогічної роботи та відповідають вимогам діючих Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти. Понад 90% професорсько-викладацького складу, задіяного до викладання професійно-орієнтованих дисциплін, мають наукові ступені та/або вчені звання за відповідною або спорідненими спеціальностями. Реалізована система професійного розвитку НПП через співпрацю з провідними установами відповідного профілю.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення дозволяє повністю забезпечити освітній процес упродовж всього циклу підготовки за ОПП. Стан приміщень засвідчено санітарно-технічними паспортами і відповідають існуючим нормативним актам. Використовуються комп'ютерні класи з потужними комп'ютерами та сучасним програмним забезпеченням. Комп'ютеризовані робочі місця у Науковій бібліотеці надають можливість доступу до Інтернету та локальної мережі як бібліотеки, так і університету загалом. Студенти мають змогу користуватися власними ПК з безкоштовною можливістю доступу до мережі Інтернет через бездротовий зв'язок (Wi-Fi). Лекційні аудиторії, оснащено мультимедійним обладнанням. У межах кафедри функціонують навчально-наукові лабораторії «Хімії та екологічного моніторингу», «Мікробіологічних досліджень» та спеціалізовані кабінети. Використовується також вітрильно-моторне судно «Ольвія». В університеті функціонує лабораторія дистанційної

	освіти з відповідним обладнанням, яку створено за підтримки Міжнародного проєкту CBHE Erasmus+ DEFEP «Дистанційна освіта майбутнього: кращі практики ЄС у відповідь на запити сучасних здобувачів вищої освіти і представників ринку праці».
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Офіційний вебсайт https://chmnu.edu.ua/ містить інформацію про освітні програми, правила прийому, положення про структурні підрозділи, навчально-наукову та інші види діяльності, перспективи працевлаштування, студентські організації, міжнародні проєкти та програми академічної мобільності тощо. Усі НПП та студенти університету мають доступ до мережі Інтернет за необмеженим корпоративним тарифом для юридичних осіб. У Чорноморському національному університеті ім. Петра Могили функціонує потужна система бібліотечно-інформаційного забезпечення. Бібліотека ЧНУ ім. Петра Могили надає доступ до необхідної спеціалізованої навчальної та наукової літератури (174 тис. прим.) через абонемент та у читальній залі на 238 місць. Також функціонує інституційний репозиторій, який надає онлайн доступ до опублікованих професорсько-викладацьким складом підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій та кваліфікаційних робіт випускників ЧНУ ім. Петра Могили. Користувачі локальної обчислювальної мережі університету мають доступ до ресурсів наукометричних баз даних Web of Science та Scopus. В освітньому процесі активно використовується система Moodle 3.0. На офіційному веб-сайті системи студенти та викладачі реалізовують технології дистанційного навчання. Наявність авторських розробок (підручників, навчальних посібників, методичних матеріалів) професорсько-викладацького складу.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Чорноморським національним університетом імені Петра Могили та закладами вищої освіти України.
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Чорноморським національним університетом імені Петра Могили та закладами вищої освіти країн-партнерів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти проводиться на загальних умовах з додатковою мовною підготовкою.

2. Перелік компонент освітньої програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОПП

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. НОРМАТИВНІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
1.1. Цикл загальної підготовки			
НЗП1.1.1	Історія та культура України	3	залік
НЗП1.1.2	Філософія та суспільствознавство	3	залік
НЗП1.1.3	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	залік
НЗП1.1.4	Іноземна мова (англійська)	4,5	залік
НЗП1.1.5	Безпека життєдіяльності	3	залік
НЗП1.1.6	Цифровізація та інформаційні технології	3	залік
НЗП1.1.7	Вища математика	5	екзамен
НЗП1.1.8	Фізичне виховання	4	залік
НЗП1.1.9	Основи наукових досліджень	5	екзамен
Разом за цикл		33,5	
1.2. Цикл професійної підготовки			
НПП1.2.1	Фізика	4,5	екзамен
НПП1.2.2	Хімія з основами біогеохімії	11,5	екзамен
НПП1.2.3	Біологія з основами радіобіології	12	залік, екзамен
НПП1.2.4	Геологія і геоморфологія	4,5	екзамен
НПП1.2.5	Геохімія навколишнього середовища	4,5	залік

НПП1.2.6	Основи гідрології	3	залік
НПП1.2.7	Метеорологія і кліматологія	6	екзамен
НПП1.2.8	Грунтознавство та охорона земель	4,5	екзамен
НПП1.2.9	Основи гідроекології	4,5	екзамен
НПП1.2.10	Ландшафтна екологія та заповідна справа	6,5	екзамен
НПП1.2.11	Біометрія та математичні методи в екології	7,5	екзамен
НПП1.2.12	Моніторинг довкілля	6,5	залік, екзамен
НПП1.2.13	Моделювання та прогнозування стану довкілля	6,5	екзамен
НПП1.2.14	Техноекологія	6,5	екзамен
НПП1.2.15	Вступ до фаху	3,0	залік
НПП1.2.16	Екологічна безпека та оцінка ризиків	6,0	залік, екзамене
НПП1.2.17	Загальна екологія та основи сталого розвитку	4,5	екзамен
НПП1.2.18	Нормування антропогенного навантаження на довкілля	4,5	екзамен
НПП1.2.19	Екологічне картування з основами ГІС	6,0	екзамен
НПП1.2.20	Основи топографії і картографії	4,0	залік
НПП1.2.21	Радіоекологія та радіаційна безпека	6,0	залік, екзамен
НПП1.2.22	Соціальна екологія	3,0	залік
НПП1.2.23	Загально-екологічна практика	3,0	диф.залік
НПП1.2.24	Ландшафтно-екологічна практика	3,0	диф.залік
НПП1.2.25	Виробнича практика	3,0	диф.залік
НПП1.2.26	Переддипломна практика	3,0	диф.залік

НПП1.2.27	Кваліфікаційна робота	7,5	ДА
Разом за цикл		145	
Всього нормативних компонентів		178,5	
2. ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
2.1. Цикл загальної підготовки			
ВЗП2.1.1	Дисципліна 1 з каталогу	3	залік
ВЗП2.1.2	Дисципліна 2 з каталогу	3,5	залік
ВЗП2.1.3	Дисципліна 3 з каталогу	3,5	залік
ВЗП2.1.4	Іноземна мова за вибором	9	залік
Разом за цикл		19	
2.2. Цикл професійної підготовки			
ВПП2.2.1	Дисципліна за вибором студента 1	4,5	екзамен
ВПП2.2.2	Дисципліна за вибором студента 2	8	екзамен
ВПП2.2.3	Дисципліна за вибором студента 3	4	залік
ВПП2.2.4	Дисципліна за вибором студента 4	4,5	залік
ВПП2.2.5	Дисципліна за вибором студента 5	4	залік
ВПП2.2.6	Дисципліна за вибором студента 6	4,5	залік
ВПП2.2.7	Дисципліна за вибором студента 7	6	екзамен
ВПП2.2.8	Дисципліна за вибором студента 8	4	залік
Разом за цикл		39,5	
2.3. Цикл базової загально-військової підготовки			
ВБЗВП2.3.1	Дисципліна 1	3,0	дз
Разом за цикл		3,0	

Всього вибіркових компонентів	61,5	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	240	

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності Е2 «Екологія» проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження їм ступеня бакалавр із присвоєнням кваліфікації бакалавр з екології.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти. У процесі підготовки та захисту кваліфікаційної роботи випускник повинен розв’язувати складні спеціалізовані задачі або практичні проблеми у сфері екології, охорони навколишнього середовища, збалансованого природокористування і сталого розвитку, що потребує застосування теоретичних положень і методів наук про довкілля.